

Kolding Senior

Internetblad for borgere over 60 år

UGE 5 JANUAR/FEBRUAR 2017

Historier bag Koldinghus – Side 6-7

Foto : Eva Kristensen

Regeringen er ved at køre fast

Den smalle treparti regering er i alvorlige problemer. Den har planer om at ændre pensionsalderen, så danskerne skal arbejde længere, men det vil Socialdemokratiet og Dansk Folkeparti ikke være med til. Regeringen vil også have en flad boligskat på 0,6 pct. Det lyder jo meget godt, men samtidig vil den forgylde de danskere, som har boliger, der er mere end 3 millioner værd. Her står de to meget store oppositionspartier også af.

De tre regeringspartier er blevet elitens partier. I sit krampagtige forsøg på at fastholde magten tækkes Lars Løkke de konservative og Liberal Alliance. De har endnu ikke indset, at samfundet bevæger sig i den forkerte retning. Hvorfor skal Lars Løkke have en løn, der er langt højere end den amerikanske præsident? Hvorfor skal en kommunaldirektør i Kolding have en løn på over 2 millioner, altså meget, meget mere end USA's præsident?

Det er pris- og lønniveauet, det er galt med i Danmark, hvor politikere og ledende embedsmænd holder lønfester for skatteborgernes penge. Stop det frås og stands jagten på flere skatteindtægter.

LGH

KOLDING SENIOR

Redaktion:

Lars Gregers Hansen (ansv.) 75502555@mail.dk
Olaf Hermansen olaf.hermansen@stofanet.dk

Web-adresse:

www.koldingsenior.dk

Annoncer:

PR Centret 75502555@mail.dk tlf. 75 50 25 55
KOLDING SENIOR opdateres hver søndag

Er dine hvidevarer "SYGE"
så ring til

Din Hvidevaredoktor

Mobil: 2420 2393

v/Torben Jakobsen . Brandorffsvej 17 . 6000 Kolding

tj@din-hvidevaredoktor.dk

Penge fra Fritidsrådet til bestyrelsesarbejde

Fritidsrådet har bevilget 40.000 kr. til at de selvejende idrætsfaciliteter kan blive klædt på til at imødekomme nye behov fra foreningslivet og borgere i Kolding Kommune. Dermed igangsættes et udviklingsforløb bestående af en workshop og en kursusrække, der skal give flere redskaber til at videreudvikle gode rammer til fritids- og idrætslivet i Kolding Kommune. Op til 40 bestyrelsesmedlemmer kan deltage i forløbet.

Danskernes idrætsvaner er under konstant forandring, og i takt med at der kommer nye aktivitetsformer og nye organisationsformer, ændres forventningerne til driften af faciliteterne. Mange af hallernes bestyrelser er drevet af lokale ildsjæle, som nu får mulighed for at blive klædt bedre på til, hvordan man tilpasser driften af faciliteterne til de ændrede vaner og agerer arbejdsgiver. Det er hallernes eget initiativ, der nu

bliver imødekommet af Fritidsrådet, hvor formand Alice Nissen ser stort potentiale i uddannelsesforløbet:

”Vi skal hele tiden sørge for, at vore frivillige ildsjæle får bedst mulige betingelser for deres uvurderlige arbejde. Fritids- og idrætsområdet er båret af de frivillige, som vi skal understøtte bedst muligt for, at vi også fremadrettet kan være en kommune med et dynamisk fritidsliv.”

Hos de selvejende haller er der også glæde over, at man kan komme videre med projektet. ”Vi arbejder hele tiden på at skabe de bedste rammer for at vore foreninger og borgere kan være aktive og får opfyldt deres behov, så derfor tror vi også, at vi kan styrke vores udbud ved at højne kompetencerne i ledelsen” lyder det fra Hans Kristian Skovrup formand for Trekløverhallen i Stepping.

Der stilles større krav til parterne

i fritids- og idrætslivet, og udviklingen af halbestyrelserne ligger i god tråd med de forløb, som blev igangsat i 2016, hvor foreninger kunne få hjælp til klubudvikling gennem DIF og DGI. I 2016 finansierede Fritidsrådet op til 25 forløb med organisationsudvikling for klubberne, hvilket 23 foreninger har benyttet sig af. En af dem er Vonsild Fodboldklub, der stadig er i gang. Her har formand Jan Siefert bestemt ikke fortrudt: ”Vi er rigtig glade for, at vi kan få kigget på bestyrelsens arbejde generelt. Jeg tror, det er en løftestang til, at vi kan få organiseret os anderledes, hvilket jeg tror, vi får rigtig meget ud af specielt i forhold til rekruttering og fastholdelse af frivillige.

Efterspørgslen og den store tilfredshed med forløbene har betydet, at Fritidsrådet har valgt at udbyde 25 nye forløb i 2017 i samarbejde med DIF og DGI.

God buffet til din næste fest

Tlf. 74 65 92 06

Rejecocktail eller tarteletter med høns i asparges eller *dampet kold laks med hummerdressing, rejer, asparges og kaviar.
3 X STEG: Mør glaseret oksesteg, kryddermarineret kalkunbryst og helstegt svinekølle.
Salatbar med 6 slags salat og grønt, hjemmelavet kartoffelsalat og flødeporrekartofler. Æbletærte med cremefraiche eller islagkage.

Sælges kun i hele å 8 pers.

* Ved laks ekstra kr. 5,00 pr. kuvert.
Flutes kr. 3,00 pr. kuvert. Mindste antal 12 pers.

LEVERES GRATIS OVERALT

Blot De leverer emballagen tilbage inden 5 dage. Kontant betaling ved levering, og husk dep. for emballagen kr. 350,00

WWW.GODBUFFET.DK

Kun
99⁵⁰

Alt medfølger!
Forret, 3 x steg,
Salatbar og kartofler.
Dessert kun 10,00

Bøger og fællesskab på biblioteket

Vi læser for det meste alene, men bøger kan også åbne døre til fællesskaber. På Koldingbibliotekerne vil man gerne hjælpe Koldings borgere til at dele litteraturen med andre. Derfor inviterer biblioteket lige nu unge til at komme med i læseklubben Saxo og voksne til at komme med i læsekreds om dansk skønlitteratur.

En gruppe unge i alderen 14-18

mødes en gang i måneden på Kolding Bibliotek for at tale om bøger. Konceptet er enkelt; på hvert møde, beslutter deltagerne hvilken genre der skal tales om på næste møde, og derefter bestemmer man selv hvilke titler man vil læse.

Genrerne kan spænde bredt, fra fantasy og science fiction til realistisk eller romantisk Young Adult

litteratur.

Hvis man er interesseret, kan man komme til et hyggeligt introduktionsmøde d. 14. februar kl. 16, på Kolding Bibliotek.

Læsekreds – hvad gør man dér?

Jo, man mødes og snakker om en bog, som man har læst allesammen.

Ofte med kaffe på kanden for at smøre stemmebåndene.

En nyoprettet læsekreds på tre personer har aftalt at mødes på Kolding Bibliotek ca. en gang om måneden. Læsekredsen vil læse bredt, men med fokus på nyere dansk skønlitteratur. Lige nu er der 3 medlemmer, men de vil gerne op på 8.

For mere information om læsekredsen kontakt bibliotekar Mari-
anne Majgaard, Kolding Bibliotek, på tlf. 79 79 11 72 eller e-mail mamj@kolding.dk

Din Lyd - mit ansvar

HØRECENTRET KOMMER TIL DIG!

- Gratis høreprøve
- Gratis rådgivning
- Gratis afprøvning af høreapparat efter dit valg
- Fuld tilfredshed inden køb – ellers tager jeg høreapparaterne retur uden omkostninger for dig

 Din Lyd

Audiologist Jesper Elkjær Erichsen - Vesterled 21, Taulov, 7000 Fredericia - www.dinlyd.dk

Jeg inviterer dig til hørecentret
– eller kører ud til dig...

Flexible åbningstider
Ring og hør nærmere
tlf.: 31 21 05 78

Hvad vil kommunen bygge i løbet af 2017

Den 2. februar holder Kolding Kommune sit årlige møde for rådgivere, entreprenører og håndværkere.

Hvilke nye projekter, udbud, nye tiltag har Kolding Kommune på bedding i 2017?

Det kan erhvervslivet blive klo- gere på, når By- og Udviklings- forvaltningen inviterer til det tra- ditionsrige årlige orienterings- møde.

Nogle af de emner, der er på programmet, er aktuelle og kom- mende byggeaktiviteter og an- lægsprojekter, klimatilpasnings- projekter og nye tiltag, der skal optimere den kommunale er- hvervsservice. Desuden vil der være en orientering om digitale udbud.

'Vi ser vores årlige orienterings-

møde som en god anledning til at komme i direkte dialog med erhvervsfolk fra byggebranchen fra hele Trekantområdet. Vi fortæller om vores planer for de kommende år, men samtidig får vi også værdifulde tilbagemel- dinger om, hvad der rør sig i er- hvervslivet', siger områdechef Merete Dissing.

Rådgivermødet plejer at kunne tiltrække mellem 80 og 100 delta- gere.

Som en vigtig del af oriente- ringsmødet vil der også være lej- lighed til, at deltagerne kan net- værke indbyrdes. Ligeledes vil der være medarbejdere fra By- og Udviklingsforvaltningen, der kan fortælle mere detaljeret om de forskellige opgaver og projek- ter.

Tid, sted og tilmelding

Mødet er den 2. februar 2017, kl. 16-18 på Kolding Kommunes Ud- dannelsescenter KUC, Ågade 27, Kolding, hvor der serveres sand- wich og vand.

Tilmelding til mødet er nødven- digt af hensyn til forplejningen på www.kolding.dk/raadgi- vermoede senest mandag den 30. januar 2017.

TANDPROTESER

ALT I TANDPROTESER

• Hel- og delproteser • Reparationer • Tilpasning • Kontrol

Kolding

Egtved

Klinisk tandtekniker
Rasmus Birkedal

Låsbygade 66 · 6000 Kolding · Tlf. 75 52 63 78
Aftensang 10 · 6040 Egtved · Tlf. 75 55 70 80

www.tandtech.dk
Ring venligst og bestil tid

ALTID:

Gratis
undersøgelse
Uforpligtende
tilbud

Fortidens konger havde ikke toiletpapir med brugte mos (1)

Af Bent Petersen
Redaktør

Når Frederik 3. (1648-70) sad på Koldinghus og følte trangten til at forrette sin nødtørft komme over sig, gik han ind i sin "hemmelighed" og gjorde, hvad man gør i den slags situationer, og resultatet af hans anstrengelser dalede ned langs slotsmuren og lagde sig tæt op ad muren.

Det var ikke nogen ideel eller delikat løsning, men dog et fremskridt i forhold til, hvad man tidligere havde fundet hensigtsmæssigt.

Det vandskyllende kloset, som vi kender det, blev først opfundet i England og patenteret i 1775, men faktisk havde allerede de gamle romere kendt til at skylle skidtet ud i kloaker ved hjælp af vand. Den romerske løsning gik imidlertid i glemmebogen, og de deraf opståede sanitære problemer forsøgte man gennem århundrederne at løse ved ret primitive foran-

Frederik den 3.

staltninger.

På middelalderens borge, der var rene forsvarsværker, måtte man med henblik på risikoen for længere tids belejring skaffe mulighed for en løsning af de fækale problemer, og den ældst kendt måde, hvorpå man løste opgaven, var at anbringe en stor kloak midt

i bygningen.

Alle menneskelige affaldsprodukter opsamledes således i bygningens bund, hvor de ganske vist var skjult, men hvorfra de udsendte en højst ubehagelig stank, der forpestede alle rum og værelser.

Denne hørm forsøgte man at bekæmpe med vellugtende brændsel, men alligevel hang dunsterne som tåge under lofterne og satte sig som dug på inventaret.

Den store, centrale kloak havde altså sine mærkbare svagheder, hvad man oplevede i slotssalen i Erfurt i 1183, hvor kejser Frederik Barbarossa havde samlet en mængde fyrster og riddere. Bjælkerne under salens gulv, der i årevis havde været udsat for tæring på grund af de opstigende kloakdunster, gav pludselig efter, så otte fyrster, hundrede riddere og en masse adelsmænd og andre

styrtede i kloakgruben, hvor de ynkeligt omkom.

Man drog så meget forståeligt den logiske slutning, at de lukkede kloakrum i bygningernes indre ikke var hensigtsmæssige og anbragte så i stedet "hemmelighederne" som en slags udhængsskabe på bygningernes ydersider. På Koldinghus, der er opført midt i 1200-tallet, har man tilsyneladende altid benyttet sig af denne metode, og med tiden er alle etager blevet forsynet med adskillige af disse udvendige hemmeligheder. De hvilede på svære kragsten, der var fastgjort i muren, og nu og da forsynede man dem med små vinduer.

Indvendigt havde hemmeligheden et stensæde med hul i og ikke andet, hvoraf følger, at de trængende blev slemt kolde i numserne, når de tog plads. Det hævdes, at der skulle et jernhelbred til for ikke at tage skade af at tage plads sådan et sted.

Christian den 4.

Den mængde skidt, der samledes på jorden under hemmelighederne, skulle jævnlige fjernes.

Af Koldinghus' regnskaber for 1610-11 ses, at en Marine Pugis i Kolding har modtaget 9 mark for rengøring under hemmelighederne fra lensmandens, fogedens og andres kamre. Der har naturligvis været adskillige "hemmeligheder" på slottet; der har således været én i en pille på nordfløjen ca. 11 meter fra tårnet, og på hjørnet af syd- og østfløjen fandtes i stueetagen kongens private "hemmelighed". I gamle beskrivelser af slottet og dets tilstand nævnes således "den

store hemmelighed ned fra kongens gemak" og "den store hemmelighed, som går fra drengenes kammer ved lensmandens stue". Der nævnes tillige "den store hemmelighed, som går ud på lensmandens stue".

Det har selvsagt kunnet ses på slotsmuren og jorden, at herskerne sendte deres efterladenskaber ud den vej, og det nødvendigjorde jævnlig rengøring. I slottets nordfløj er der bevaret en latrinskakt, der stammer fra Christian 4.s genopførelse af fløjen efter branden i 1597.

Gennem denne skakt dalede det menneskelige affald ned og blev skyllet bort, idet man havde ført en kanal fra slotsgårdens springvand gennem skaktens bund, hvorfra det ledtes ud på slotsbanen og videre via et afløb ud i slotssøen.

Skakten havde forbindelse til hemmeligheder på alle tre etager, og undersøgelser synes at vise, at der er tale om Danmarks ældste

vandskyllede klosetter. De udvendige hemmeligheder var som nævnt ubekvem og kolde, og i løbet af 1600-årene indfører man derfor på Koldinghus indvendige toiletter i form af toiletstole, store stole med et hul i sædet, hvorunder der befandt sig en spand, som dagligt blev tømt af personalet.

Et interessant spørgsmål er, hvad de kongelige og adelige herrer og damer på Koldinghus tørrede sig med, når de havde forrettet deres nødtørft.

Aviser og gamle telefonbøger havde de jo ikke ved hånden, toiletpapiret var endnu ikke opfundet, og i øvrigt var papir et alt for kostbart materiale til dette brug. Næ, man tørrede sig såmænd i mos, som jo havde og har den behagelige egenskab at være blødt.

(Fortsættes i næste uge)

Et afløb på en af slottets ydermure. Uvist om det har tjent som afløb for kongernes "hemmeligheder".

Foto: Eva Kristensen

Visens Venner i Kolding

Her mødes folk, som er glade for at spille, synge eller lytte til danske og nordiske viser og sange og at nyde de humoristiske og til tider alvorlige og vemodige tekster.

www.visensvennerikolding.dk

Prinsens jadesamling udstilles på Koldinghus

Prins Henriks fornemme samling af orientalsk jadekunst kan frem til den 27. august ses på Koldinghus. Prinsen har flere tusinde kunstgenstande i jade, og det er en passion, han har haft, siden han var helt ung. Udstillingen, der har titlen "Himmelsten", idet jade i sin skønhed anses som bindeled mellem himmel og jord, blev den 22. januar åbnet af prinsen selv, som fortalte om sin samling.

Fotos: Bente Vilandt

Lokalhistorie på DVD

PR Centret har produceret en række lokalhistoriske DVD'er, som kan købes ved henvendelse på tlf. 75 50 25 55 eller e-mail 75502555@mail.dk

Befrielsen i maj 1945 (21 min.)

Kolding-Egtved Jernbane (28 min.)

Historien om Kolding Folkeblad (45 min.)

I frihed bag pigtråd (25 min.)

Jernbanegade under besættelsen (32 min.)

Kolding Miniby (33 min.)

Kolding i 1930'erne (39 min.)

Historien om Kolding Banegård (50 min.)

Kolding Havn (1 time)

Kirker i Kolding (1 time)

Bøger og fællesskab på biblioteket

Vi læser for det meste alene, men bøger kan også åbne døre til fællesskaber. På Koldingbibliotekerne vil man gerne hjælpe Koldings borgere til at dele litteraturen med andre. Derfor inviterer biblioteket lige nu unge til at komme med i læseklubben Saxo og voksne til at komme med i læsekreds om dansk skønlitteratur.

En gruppe unge i alderen 14-18 mødes en gang i måneden på Kolding Bibliotek for at tale om bøger. Konceptet er enkelt; på hvert møde, beslutter deltagerne hvilken genre der skal tales om på næste møde, og derefter bestemmer man selv hvilke titler man vil læse. Genrerne kan spænde bredt, fra fantasy og science fiction til realistisk eller ro-

mantisk Young Adult litteratur.

Hvis man er interesseret, kan man komme til et hyggeligt introduktionsmøde d. 14. februar kl. 16, på Kolding Bibliotek.

Læsekreds – hvad gør man dér? Jo, man mødes og snakker om en bog, som man har læst allesammen. Ofte med kaffe på kanden for at smøre stemmebåndene.

En nyoprettet læsekreds på tre personer har aftalt at mødes på Kolding Bibliotek ca. en gang om måneden. Læsekredsen vil læse bredt, men med fokus på nyere dansk skønlitteratur. Lige nu er der 3 medlemmer, men de vil gerne op på 8. For mere information om læsekredsen kontakt bibliotekar Marianne Majgaard, Kolding Bibliotek, på tlf. 79 79 11 72 eller e-mail mamj@kolding.dk

- på hjørnet af Jernbanegade/Munkegade

- center

PhotoCare Popp Photo
Jernbanegade 32
6000 Kolding 7552 0054

Herbert von Hörensagen

har set, at Ole Stephensen nu er folketingskandidat for Det konservative Folkeparti i København.

Tja, den ene halvdel af parret Øb og Bøv kan vel også være lige så god som den anden. I Ole Stephensens tv-tid var der megen spøg med, at han tilbragte megen tid i kantinen. Der er jo heller ikke så langt fra Folketingsalen til Snapstinget.

Bliv gratis abonnent

Send en mail til
75502555@mail.dk
og vi sætter dig på listen, så du får besked, når en ny KOLDING SENIOR er på

Snart er det kyndelmisse

Kyndelmisse (eller Mariæ renselsesdag) er en gammel kristen helligdag den 2. februar. Dagen blev kaldt for Kjørmes Knud. Kyndelmisse er en fordanskning af de latinske ord for lysmesse: kyndel = *candelarum*, lys og *missa* messe. Et andet ord var *kermesse* og heraf

kom *kørmesse* og *kjørmes*. Det er den dag, halvdelen af vinteren er gået, hvilket også ligger til grund for vendingen om at, *kyndelmisse slår sin knude*. I den katolske kirke fejres dagen med en stor lysmesse, hvor de lys som skal bruges i det kommende år velsignes.

Kyndelmisse er 40 dage, efter Jesus blev født og hans mor, Jomfru Maria, kunne fremstilles i templet, så hun kunne gennemgå den traditionelle renselse. Lysfesten er ikke helligdag i Danmark.

Med helligdagsreformen af 1770 blev kyndelmisse afskaffet sammen med 10 andre helligdage som 3. juledag, 3. påskedag, Sankt Hans Dag og Vor Frue Dag. Selv om kyndelmisse i over 200 år ikke har haft status som helligdag, er der en tendens til, at kirker markerer dagen med særlige lysgudstjenester og dåb af kommende konfirmander. Ved kyndelmisse holdtes kjørmes-gilder, sammenskudsgilder med kraftig suppe, pandekager med øl og brændevin eller stuvet hvidkål med flæsk og pølse.

AKTIVITETSCENTRE I KOLDING KOMMUNE

Brugerstyrede aktiviteter på plejecentre:

Olivenhaven

Munkevænget 10
6000 Kolding
Tlf. 79 32 79 79

Kløverhøj

Kløvervej 44
6000 Kolding
Tlf. 76 34 74 44

Munkensdam

Tøndervej 102
6000 Kolding
Tlf. 76 32 56 00

Toftegården

Hovedgaden 28
6064 Jordrup
Tlf. 75 55 60 44

Vonsildhave

Catolhavegyden 19
6000 Kolding
Tlf. 76 30 82 70

Brugerstyrede aktivitetshuse:

Centrum

Vestergade 3
6051 Almind

Lokalcenter Hejls gl.

Skole

Hejls Landevej 20
6094 Hejls

Aktivitetshuset Bjert

Vesterløkke 10
6091 Sdr. Bjert

Lindely

Lindegade 2
6580 Vamdrup
Tlf. 52 92 84 34

Lokalcenter Taps

Ødisvej 22, Taps
6070 Christiansfeld

Lærkebo

Sjølund Gade 28
6093 Sjølund

Midtgården

Nicolaiplads 10
6000 Kolding

Oasen

Bavnehøj 177

V. Nebel
6040 Egtved

Paletten

Norgesvej 6
6000 Kolding

Seniorhuset

Skolevej 10
6070 Christiansfeld

Stepping Midtpunkt

Nørre Allé 1, Stepping
6070 Christiansfeld

Svinget

Hechtsvej 5
6052 Viuf

Toften

Kirkely 24
6000 Kolding
Tlf. 75 56 82 19

Basagerhus

Nr. Bjertvej 89
26 24 55 25

Aktivitetscentret

Storegade 2
6640 Lunderskov
Tlf. 75 585457
40587457